

ПРИЛОГ ЗА ОБУКУ У РУКОВАЊУ ВАТРЕНИМ ОРУЖЈЕМ (ТЕОРИЈСКИ И ПРАКТИЧНИ ДЕО)

САДРЖАЈ

ПРИЛОГ ЗА ОБУКУ У РУКОВАЊУ ВАТРЕНИМ ОРУЖЈЕМ

I - ПОЗНАВАЊЕ ОРУЖЈА И МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ

- Мере безбедности при руковању ватреним оружјем
 - Чување и одржавање оружја и муниције
 - РАСКЛАПАЊЕ И СКЛАПАЊЕ ПИШТОЉА ЦЗ 99
 - Хват оружја, усмеравање и довођење у нишанску линију
- ОПИС ДЕЛОВА

II - МАНИПУЛАЦИЈА ОРУЖЈЕМ

- Пуњење оружја
- Нишањење, окидање и техника дисања
- Замена оквира
- Застоји и начини отклањања
- Враћање оружја у припремни став или у футролу

III - СТАВОВИ ЗА ГАЂАЊЕ

- Стојећи став за гађање
- Клечећи став за гађање
- Лежећи став за гађање
- Гађање у кретању

ОСТАЛО

- Намена и борбене особине АУТОМАТСКА ПУШКА М 70
- Намена и борбене особине ПИШТОЉ ЦЗ 99
- Намена и борбене особине ПИШТОЉ М 57 (тетејац
- Намена и борбене особине ПИШТОЉ М 70, 7,65 мм
- ПИШТОЉ GLOCK 17-делови
- Ивично и централно опаљење
- Компоненте малокалибарског и пиштољског метка
- Компоненте ловачког патрона



РУКОВАЊЕ ВАТРЕНИМ ОРУЖЈЕМ

I - ПОЗНАВАЊЕ ОРУЖЈА И МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ

1. Мере безбедности при руковању ватреним оружјем
2. Чување и одржавање оружја и муниције
3. Расклапање и склапање

II - МАНИПУЛАЦИЈА ОРУЖЈЕМ

4. Хват оружја, усмеравање и довођење у нишанску линију
5. Пуњење оружја
6. Нишањење, окидање и техника дисања
7. Замена оквира
8. Застоји и начини отклањања
9. Враћање оружја у припретни став –одлагање оружја/или футрола

III - СТАВОВИ ЗА ГАЂАЊЕ

10. Стојећи став за гађање
11. Клећећи став за гађање
12. Лежећи став за гађање
13. Гађање у кретању

I - ПОЗНАВАЊЕ ОРУЖЈА И МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ

- обавезно се уверити пре и после сваког контакта са оружјем да је оружје празно.
- наброји све делове оружја.
- утврдити исправност оружја, делова и резервних оквира.



Мере безбедности при руковању ватреним оружјем

Наведи и објасни четири основна правила безбедног руковања ватреним оружјем:

- према оружју се односи као да је увек напуњено
- не окрећи оружје у нешто што не желиш да погодиш
- држи прст ван обарача и ван штитника обарача све док не намераваш да гађаш
- буди свестан своје мете, шта је иза, испред и око ње

Чување и одржавање оружја и муниције

- смотром оружја установити да ли је редовно чишћено и подмазивано оружје и да ли је оно комплетно
- проверити исправност оквира (да ли је оквир чист и да ли је правилно склопљен - да ли је опруга окренута правилно)
- утврдити да ли је муниција исправна, када је произведена и да ли је оштећена влагом.

РАСКАПАЊЕ И СКЛАПАЊЕ ПИШТОЉА ЦЗ 99

Поступак: Као и код сваког оружја, пре расклапања мора се проверити да ли је пиштољ празан. Провера се састоји из провере напуњености оквира и провере лежишта метка. Ради провере оквира, пиштољ треба узети у руку (јачу-доминантну), тако да се палац постави на тело утврђивача оквира, а прстима друге (слабије - недоминантне) руке обухвати дно оквира (**слика 1**). Палцем притиснути тело утврђивача и другом руком извући оквир (**а**)



Слика 1. - Одвајање оквира

Први начин: Оквир одлажемо испред себе, па тек онда вршимо проверу лежишта метка. Након одлагања оквира, прстима друге руке ухватити нарежкани део навлаке, нагло је повући уназад (**б**) и кроз отвор на навлаци проверити да ли је цев празна, односно да се у лежишту метка не налази метак (**в**). Ако у оквиру пиштоља има муниције, после провере да ли је пиштољ празан, треба испразнити оквир



Слика 2. - Одвајање оквира – други начин

Код другог начина: провере оквира, пиштољ треба узети у руку (јачу - доминантну), као и у напред описаном случају, тако да се палац постави на тело утврђивача оквира, а прстима друге (слабије-недоминантне) руке обухвати дно оквира (**слика 2**). Палцем притиснути тело утврђивача и другом руком извући оквир (**а**), оквир затим ставити у простор између домалог и малог прста јаче руке (**б**), а слабијом руком ухватити навлаку за нарежкани део, повући навлаку до краја и проверити лежиште метка (**в**).

Код групног рада потребно је да полазници обуке након личног увида, покажу лежиште метка овлашћеном инструктору који је у његовој близини и на тај начин се сви присутни увере да је сваки пиштољ у групи безбедан за рад. Након провере потребно је пустити навлаку у предњи положај и приступити расклапању оружја.

РАСКЛАПАЊЕ ПИШТОЉА

1. Одвојити навлаку – на један од начина приказаних на слици 3

Први начин- Пиштољ узети у једну руку, а прстима друге руке натхватити навлаку за нарецкани део и нагло је повући уназад до краја. Окренути утврђивач навлаке за 90°, придржавати навлаку и повлачењем унапред одвојити је од рама пиштоља (а).

Други начин- Пиштољ узети левом руком за браник обараче, тако да је палац на утврђивачу навлаке. Десном руком извршити натхват навлаке за нарецкани део, повући је до краја и палцем леве руке окренути утврђивач навлаке за 90°. Повући навлаку ка устима цеви и одвојити је од рама (б).

Трећи начин- Пиштољ узети левом руком за рукохват, тако да је кажипрст на утврђивачу навлаке. Прстима друге руке ухватити нарецкани део навлаке, повући је уназад и кажипрстом леве руке окренути утврђивач навлаке за 90°. Повући навлаку ка устима цеви и одвојити је од рама (в).

Или, на било који други начин који омогућује да се брзим и безбедним одвајањем навлаке може извршити отклањање застоја или замена делова, чишћења или ради увежбавања.



Слика 3. - Одвајање навлаке



Слика.4. - одвајање повратног Механизма

2.Одвојити повратни механизам:

навлаку узети у длан леве (десне) руке и прстима десне (леве) руке ухватити вођицу код испуста цеви. Повући повратни механизам нагоре и извући га уназад (сл. 4).

3.Одвојити цев од навлаке: прстима десне (леве) руке ухватити за испуст цеви, подићи је навише, померити унапред и извући цев (сл.5).



Сл.5. Одвајање цеви од навлаке

Након извршеног расклапања, делове правилно посложити испред себе, извршити њихов опис и објаснити њихову намену.

ОПИС ДЕЛОВА

Пиштољем се може гађати десном или левом руком, јер су полуге за регулисање рада пиштоља обостране и могу се активирати и једном и другом руком. Оружје има **индикатор** (показивач) метка у цеви. Неки од модела имају нишане са белим флуоросцентним тачкама или трицијумским цевчицама, што омогућује гађање и у условима слабије видљивости.

Пиштољ се састоји од следећих главних делова (сл.6): цеви, навлаке са затварачем и нишанима, повратног механизма, рукохвата, механизма за запињање и окидање, оквира и прибора.



Слика 6. - Главни делови пиштоља

Цев (сл. 7) служи да се у њој изврши опаљење метка и зрну да правац и обртање, а тиме и стабилност при кретању кроз ваздух. Унутрашњост цеви има лежиште метка и водиште зрна. Водиште зрна је ижлебљено, има 6 жлебова и 6 поља која се увијају слева удесно. Задњи део цеви пиштоља има четвртасто ојачање (главу). Са доње стране ојачања налазе се коси испусти намењени за задњи ослонац вођице, забрављивање цеви и утврђивање (спој) цеви, навлаке и рукохвата. Испуст са задње горње стране има зарез намењен за смештај индикатора метка.



Слика 7. - Попречни пресек цеви



Навлака са затварачем и нишанима (сл. 9) намењена је да донесе метак, забрави цев, изврши опаљење и извуче чауру. Са рукохватом се спаја уздужним жлебовима који се налазе на унутрашњим странама навлаке.



Слика 8. - Навлака са нишанима

На предњем делу је отвор за смештај цеви и испуст у облику цевчице за смештај повратног механизма. Са десне унутрашње стране навлаке налази се **извлакач.**

У задњем делу навлаке са унутрашње стране смештен је **затварач** (сл.9). Он је намењен за: запињање ударача, потискивање метка у цев, затварање цеви, опаљење метка и извлачење чаура. У затварачу су **ударна игла, опруга ударне игле и утврђивач ударне игле са опругом**.



Слика 9. - Затварач

Са горње стране је отвор у који је смештен индикатор метка у цеви са опругом, а ако је изнад навлаке – метак је у цеви. Са горње стране навлака има отвор за смештај главе цеви и за избацавање чаура. Задњи део навлаке је нарецкан да би се навлака лакше повлачила у задњи положај. Са леве стране навлаке је засек намењен за окретање спојнице и изрез за задржач навлаке.

Задњи део навлаке је вертикално просечен за налегање ударача. Са горње стране навлаке смештени су *предњи и задњи нишан*. На предњем нишану налази се тачка од белог лака или цевчица са трицијумом, а на задњем две тачке од белог лака или две цевчице са трицијумом ради лакшег уочавања нишана при ограниченој видљивости.

Повратни механизам (сл.10) служи да се после опаљења метка навлака врати у предњи положај. Он се састоји од **вођице и повратне опруге**.



Слика 10. - Повратни механизам

Рукохват (сл. 11) служи за смештај механизма за запињање и окидање, за смештај оквира и за спајање и вођење навлаке. У горњем предњем делу рукохват има полукружни жлеб намењен за кретање испуста навлаке, а иза њега уметак за забрављивање цеви и спој цеви са рукохватом. Са леве стране је полуга спојнице. Са горње стране су уздужни испусти и жлебови који служе као вођице за навлаку. Насупрот бранику обарача је прорез за кретање обарача, изнад њега је отвор за осовину обарача, а испод је попречни отвор за утврђивач оквира. На бочним странама су отвори за смештај корица.



Слика 11. – Рукохват

Са задње стране рукохват је просечен да би се сместиле опруге ударача и вођице опруге. Стране рукохвата имају четвртасте и кружне прорезе ради смештаја делова механизма за запињање и окидање.

Са доње стране рукохват је просечен да би се могао ставити оквир, а са задње стране уграђена је алка за коју се пиштољ може везати (мера безбедности).

Делови рукохвата су:

- **Корице** затварају рукохват са леве и десне стране, а утврђују се помоћу завртња.
- **Утврђивач оквира** састоји се од тела, потискивача утврђивача, опруге и осовине.
- **Спојница цеви, навлаке и рукохвата** спаја и утврђује цев, навлаку и рукохват. На спојници разликујемо полугу, осовину и изрез. Са десне стране рукохвата отиснут је број пиштоља.

Делови механизма за запињање и окидање:

На слици 12 су приказани делови механизма за запињање и окидање, њихов изглед ван рукохвата и положај у рукохвату.



Слика12. - Делови механизма за запињање и окидање

Делови механизма за запињање и окидање који се најчешће користе у обуци и у командама за извођење гађања су:

1. Обарач, 2. Ударач и 3. Полука за безбедно враћање ударача у предњи положај-ДЕКОКЕР

Показати ове делове и описати начин функционисања а затим приступити склапању пиштоља.

Ово су делови који се виде и кад је оружје склопљено и њихово познавање је важно за свакодневно руковање и за поштовање мера безбедности при руковању и гађању.

Оквир (сл.13) служи да се у њега сместе меци. Уз пиштољ следују један-два-три оквира. Оквир се састоји од тела, доносача метака, опруге доносача и дна оквира са утврђивачем.



Слика.13. - Делови Оквира

- **Тело** на врху има повијене стране да би се спречило испадање метака ограничило подизање доносача метака. Тело оквира има са предње стране изрез у који улази зуб утврђивача оквира, а са задње стране три отвора означена бројевима **5, 10, 15** (ради контроле броја метака у оквиру).
- **Доносач** метака доноси метке и својим изрезом са предње леве стране, када је оквир празан, подиже задржач навлаке задржавајући је тако у задњем положају.
- **Опруга доносача** равномерно подиже доносач метака навише када је оквир пун.
- **Дно** затвара оквир са доње стране.
- **Утврђивач дна** утврђује дно и служи као доњи ослонац опруге доносача.

Редовно чишћење и подмазивање делова оквира доприноси смањењу ризика од застоја при гађању

Прибор је намењен за одржавање оружја. Састоји се од четкице, шипке и уља за подмазивање и чишћење.

- ***Прибор за чишћење и подмазивање*** служи за чишћење и одржавање оружја.
- ***Четкицом*** се чисти пиштољ.
- ***Шипком*** се чисти цев пиштоља.
- ***Уље*** служи за подмазивање пиштоља

Пиштољ се склапа обрнутим редоследом.

Генерално, оружје се расклапа ради чишћења, подмазивања, прегледа, замене неисправних делова и обуке.

Претерано честа расклапања и склапања могу бити и штетна, јер убрзавају хабање делова.

Упутством за експлоатацију посебно се наглашава граница до које се пиштољ расклапа индивидуално, а даље расклапање исклапање врше само стручни лица.



МАНИПУЛАЦИЈА ОРУЖЈЕМ

Хват оружја, усмеравање и довођење у нишанску линију

Поступак: Да би се остварио правилан хват (једноручни) потребно је да рукохват оружја буде дубоко "усађен" у шаку тј. у простор корена палца икажипрста, да палац буде са унутрашње стране, а остали прсти черстообухватају рукохват (с л и к а 14). Кажипрст се налази на раму пиштоља, аникако не на обарачу (мера безбедности).



Слика 14. - Једноручни хват

Из једноручног хвата прихватањем слабијом руком прелазимо у дворучни хват тако да сви прсти, слабије руке, осим палца обухватају прсте јаче руке који држе рукохват (сл.15). Длан слабије руке налаже целом површином на слободни део рукохвата – поступак обухватања (б), а палац слабије руке је паралелан са палцем јаче руке (в).



Слика 15. - Дворучни хват

Пуњење оружја, нишањење, окидање и техника дисања

Поступак:

Из припремног стојећег става, уводи метак у цев (лежиште метка) и (симулира поступак као да је метак у оквиру) и доноси пиштољ у положај за нишањење **(слика 18)**.

Увођење метка у цев (**РЕПЕТИРАЊЕ**) врши се повлачењем навлаке у задњи положај на један од два начина:

Први начин је повлачењем навлаке слабијом руком тако што се навлака хвата за нарецкани део палцем са леве и савијеним кажипрстом и осталим прстима са десне стране **(а)**. Јаким и хитрим повлачењем до краја и наглим отпуштањем навлаке уз истовремено гурање пиштоља јачом руком напред, врши се пуњење пиштоља довођењем метка у цев (његово лежиште).

Поступак: Из припремног става **(слика 16)**, јачом руком потезе оружје из футроле, ротира га у правцу мете **(б)**, а слабијом руком прихвата оквир из футроле на опасачу или са стола **(в)**



а)



б)



в)

Слика 16. - Потезање и усмеравање оружја

Уводи оквир у лежиште (слика 17), тако што га „води“ кажипрстом слабије руке (а), и „осигурава оквир“ ударцем дланом у дно оквира док га утврђивач оквира не прихвати (б), врши прихват јаче руке на начин описан у претходном питању и прелази у припремни став (в).



в)



а)



б)

Слика 17. - Пуњење пиштоља и заузимање припремног стојећег става

Команда: „напуни оружје и припреми се!“ подразумева увођење оквира у његово лежиште и повлачење навлаке у задњи положај да би се убацио метак у цев (лежиште метка). Зато се увежбавање ове радње обавезно врши са празним оквиром, како се не би нарушиле мере безбедности, осим када је планом предвиђено бојево гађање на стрелишту.

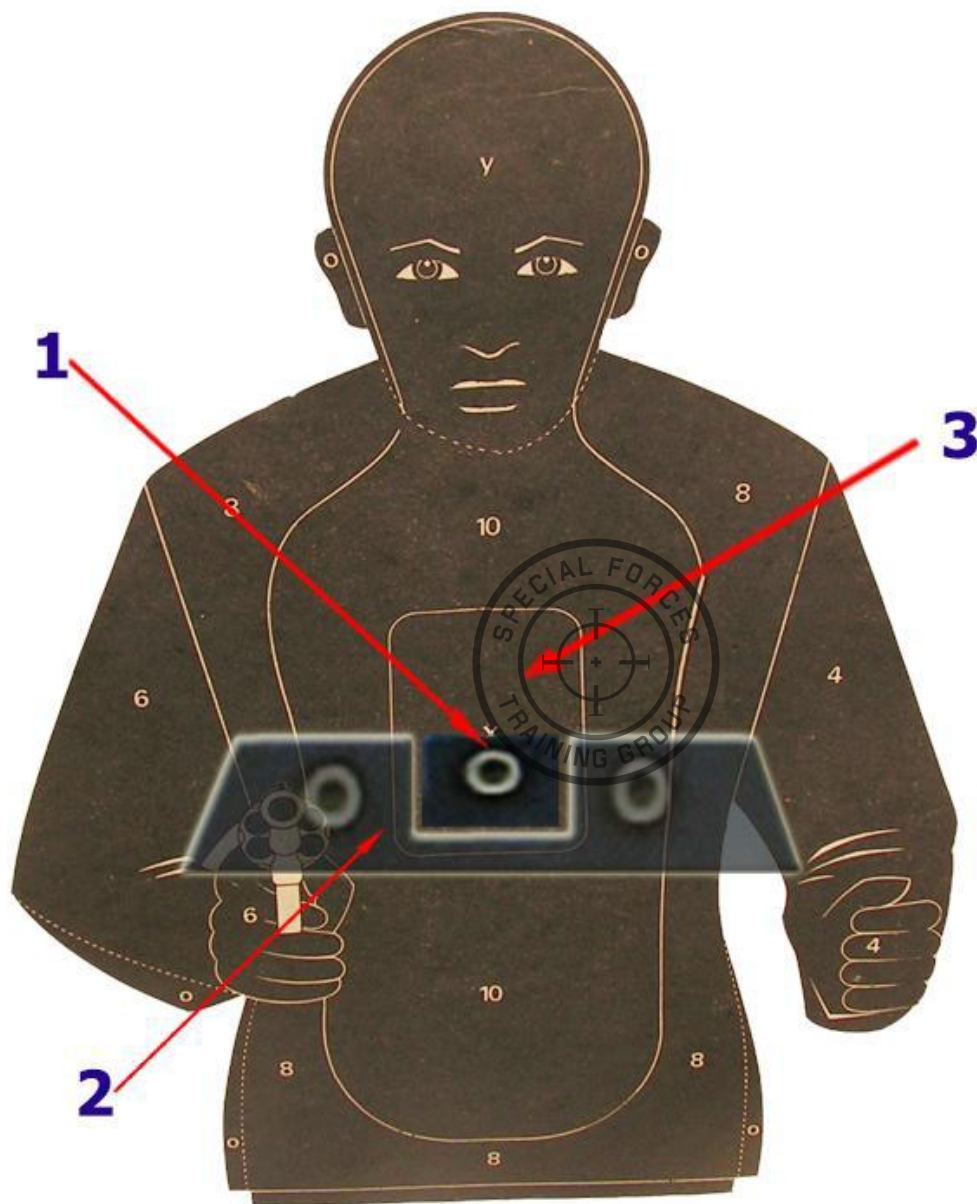


в)

Слика 18. - Убацивање метка у цев

Други начин да се убаци метак у цев је повлачењем навлаке натхватом (б), где се навлака хвата за нарецкани део слабијом руком, тако што се са једне стране хвата дланом а са друге стране са четири прста. У оба случаја, слабија рука се одмах након отпуштања навлаке, ставља преко јаче и прелази се у дворучни хват. Кажипрст којим се окида је на обарачу и почиње његово лагано вучење до другог колена и лагано наставља да вуче обарач после чега долази до „ОКИДАЊА“-опаљења.

Нишањење се врши тако да треба да се поравна врхушице са средином горње ивице зареза задњег нишана и да такопоравнату мушицу управи у средину циља. Око не може истовремено јасно да види зарез, мушицу и нишанску тачку. Напор да се то учини брзо ће заморити око и створити стрелцу потешкоће у нишањењу. Зато треба настојати да се најјасније види мушица а затим задњи нишан и на крају мета. Редослед приоритета приказан је на сл. 19.

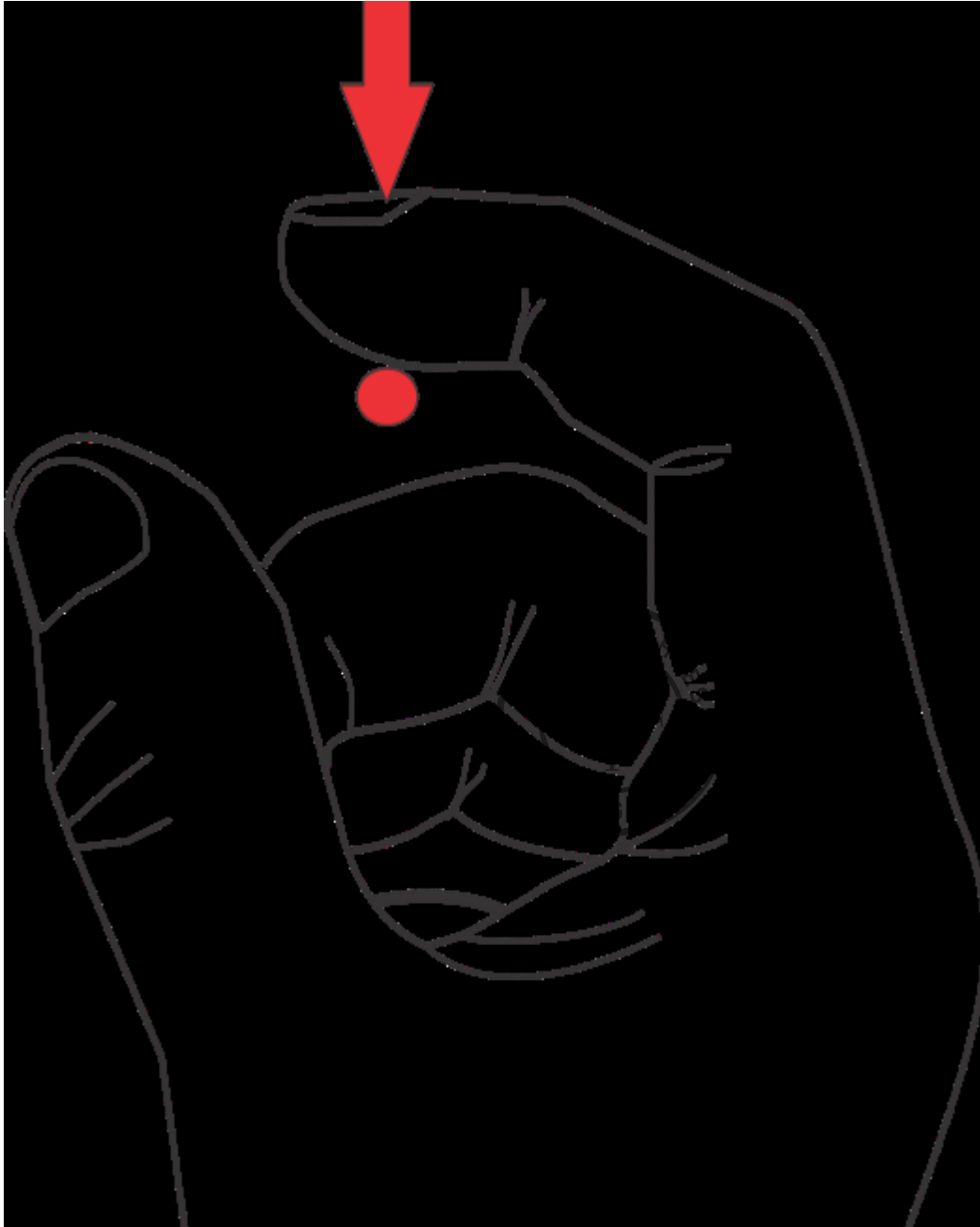


Слика 19. - Правилно нишањење на циљ

Код правилног нишањења око, зарез (задњи нишан), мушица и циљ треба да се налазе у правој линији. Ако једна од наведених елемената није у нишанској линији, долази до грешке у нишањењу. (Слика 21)

У току наношења нишанских елемената на мету започиње се и процес окладања, тако што се кажипрст јаче руке ставља на обарачу и врши се њено повлачење до другог колена.

Окидање је најважнији елемент гађања пиштољем. Правилно окидање при гађању пиштољем је неопходан предуслов успешног хица, с обзиром да се једном руком држи оружје, усмерава ка циљу и окида. На обарачу се правилно поставља средина јагодице (прве фаланге) кажипрста јаче руке (слика 20.).



Слика 20. - Начин окидања

Грешке приликом постављања кажипрста су „предубоко“ или „плитко“ постављање прста које као последицу имају одступање погодака у лево, односно у десно од центра мете - „грешке по правцу“. Обарач се повлачи право у назад, према центру длана. Окидање код пиштоља ЦЗ 99 је технички подељена на два „колена“, односно изводи се у две фазе:

Прву фазу представља повлачење обараче до нивоа „зареза“, који се може осетити приликом лаганог повлачења обараче- „прво колено“, које сеповлачи одмах након грубо изведеног нишањења.

Другу фазу представља повлачење обараче након „зареза“, после чега долази до опаљења - „друго колено“, које се повлачи ИЗУЗЕТНО ЛАГАНО И РАВНОМЕРНО, тако да стрелац након опаљења стекне утисак да га је пуцањ

изненадио. То је сигуран показатељ да је окидање правилно извршено. Приликом извођења друге фазе окидања, „другог колена“, истовремено се врши фино поравнавање нишана, са фокусом ока на предњем нишану-„мушици“. (слика 19)

Грубо, нагло и неравномерно повлачење обарача, без одвајања фаза доводи до одступања погодака испод нишанске тачке и у страну (слика 21)



Слика 21. – Грешке у окидању

Приликом окидања потребно је да се пиштољ не стеже јачом, већ слабијом руком, у апроксимативном односу 30% стиска јачом руком и 70% стиска слабијом руком.

Дисање као један од елемената гађања потребно је извести правилно, али не треба му посвећивати превише пажње која је стрелцу потребна за правилно извођење окидања. У припремном ставу стрелац треба да дише дубоко како би обезбедио довољно кисеоника у организму који му је потребан за извођење гађања. Када се обарач повуче до другог колена, непосредно пред опаљење, како би фино поравнали нишан и умурили га што је више могуће (није могуће потпуно умирити нишан што и не треба покушавати), смањује се амплитуда дисања, дише се „ситније“ до потпуне обуставе дисања. Након опаљења поново се дише пуним плућима ради обнове нивоа кисеоника у организму који је потрошен претходним радњама стрелца.

Замена оквира

Задатак: Из основног стојећег става, на задату команду: „Напуни оружје и припреми се!“, полазник обуке усмерава оружје у безбедном правцу, уводи оквир у оружје, симулира убацавање метка у цев, а потом доводи оружје у нишанску линију (поступак као у претходном питању).

На команду: „Замени оквир!“, полазник обуке најпре врши „тактичку“ а затим „брзу“ замену оквира.

Тактичка замена (слика 22) обавља се тако што се најпре донесе резервни оквир слабијом руком (а), длан се подеси тако да може да прихвати оквир који се мења (б), а може и да се смести у простор између домалог и малог прста слабије руке, затим уводи нови оквир, тако што га усмерава ка жипрстом слабије руке (в) и на крају врши осигурање оквира ударцем дланом одоздо (г). Оквир који је извађен налази се у слабијој руци, и кад се заврши осигурање оквира, исти се враћа у футролу, а слабијом руком врши се обухват пиштоља и наставља даљи рад.



Слика 23. - Поступак тактичке замене оквира

Брза замена (слика 23) обавља се као и тактичка, са том разликом што се не врши прихват оквира већ се дозвољава да испадне (б) на тло а нови оквир се уводи у лежиште (в) и наставља се са даљим радом као и у случају тактичке замене



Слика 23. - Поступак брзе замене оквира

Током извођења ових радњи, и у тактичкој и у брзој замени, поглед је увек у правцу мете, а окретање пиштоља око осе цеви ради замене врши се благо у страну, тако да оса цеви остане у правцу мете. Приликом брзе замене оквира потребно је прво принети резервни оквир пиштољу и тек тада избацити „празан“ оквир из пиштоља, како би време за које је пиштољ без оквира смањили на најмању могућу меру.

Застоји и начини отклањања

Постоји неколико врста застоја од којих се сваки отклања посебним поступком, а у циљу бржег враћања оружја у функцију и наставка гађања. Табела могућих застоја, њихових узрока и препорука за отклањање, дата је у додатку ове скрипте. Описаћемо само неколико, у пракси најучесталијих застоја и дати смернице за увежбавање поступка отклањања застоја.

Први случај: Након повлачења обарача, ударач иде у предњи положај, али не долази до опаљења метка. Стиче се утисак да је оружје празно. Узрок овог застоја може бити да метак није уведен у цев због неправилног убацивања оквира или да је неисправна каписла метка због које није дошло до опаљења метка или из неког другог разлога. Ово је и најчешћи узрок застоја код пиштоља ЦЗ 99.

Поступак: У циљу отклањања застоја, дланом слабије руке треба ударити дно оквира како би се обезбедилосигурно брављење, а затим на један од раније описаних начина репетираоружје (питање бр.6 слика 18.) након чега наставља гађање. (слика 25.) Уколико се метак налази у лежишту метка и није дошло до опаљења, Неисправан метак ће након репетирања напустити оружје, на шта не треба обраћати пажњу.

Приликом увежбавања отклањања ове врсте застоја (посебно при групном раду) треба стварати навике да се не „креће“ за метком који је избачен репетирањем и на тај начин нарушити мере безбедности, већ да се метак подиже са тла тек након враћања оружја у футролу то јест одлагања на безбедно место. Погрешно стеченом навиком може се угрозити безбедност на гађању.

Други случај: Након испалења метка празна чаура се заглави у отвору за избацивање чаура тако да једним делом вири из оружја (слика 24), након чега није могуће испалити следећи метак. Наведена врста застоја настаје приликом коришћења прљавог и неподмазаног оружја или муниције, или када се палчеви, у току гађања, наслоне на навлаку пиштоља и успоре њено кретање уназад.

Поступак: Застој се отклања на тај начин што се прстима слабије руке ухвати чаура (б) и повлачењем у страну одвоји од оружја, након чега навлака одлази напред уводећи наредни метак (в). Овај застој је могуће отклонити и кратким повлачењем (од неколико милиметара) навлаке у назад и истресањем чауре из оружја, што је ризично, јер се потпуним повлачењем у задњи положај узрокује тежа врста застоја који је објашњен у четвртом случају. Овакав начин отклањања застоја након добре увежбаности може постати рутински.



Слика 24. - Отклањање застоја узрокованог чауrom

Трећи случај: Навлака не иде у предњи положај до краја, не изврши се брављење цеви, а лежиште метка у цеви је празно тј, метак није донет у своје

лежиште (слика 25а). Узрок застоја је недовољно енергично репетирање оружја или прљаво и неподмазано оружје.

Поступак: Застој се отклања ударцем длана слабије руке у задњи део навлаке (25б) како би се вратила у предњи положај и увела метак из оквира у цев.



а)



б)

Слика 25. - Отклањање застоја-заглављена навлака

Четврти случај: Чаура остане у лежишту метка у цеви, а навлака „пободе“ нови метак из оквира у рампу на цеви, тако да је нови метак самоделимично напустио оквир (слика 26). Ово је најтежа врста застоја за чије је отклањање потребно највише времена. Настаје услед запрљаности или неисправности извлакача или због оштећења лежишта метка у цеви.



Слика 26. - Изглед застоја-попречен метак

Најчешћа грешка стрелца је што покушава да извади оквир из оружја или да врати навлаку у предњи положај што је врло тешко или није могуће. **Поступак:** Најпре се утврђује навлака повлачењем уназад и подизањем полуге декокера (**слика 27а**) Затим се вади оквир из оружја и смешта између малог и домалог прста руке која држи оружје. У том положају, метакоји је правио застој испада кроз отвор за оквир (стрелац треба да игнорише испадање метка из оквира и не сагињати се да се исти подигне), а затим се пиштољ репетира како би се избацила чаура из цеви (**слика 27 б**). Када је застој отклоњен, оквир са муницијом се враћа у пиштољ, врши серепетирање и наставља гађање.



Слика 27. - Отклањање застоја-попречен метак

Враћање оружја у припремни став или у футролу (слика 28). **Поступак:** Из стојећег става за гађање (**а**) најпре доноси оружје у припремни стојећи став (на грудима) и врши “декокирање” односно полугом безбедно враћање ударача враћа ударач у предњи положај (**б**), затим јачом руком усмерава оружје према футроли (**в**) ротита га и без гледања враћа оружје у футролу (**г**) и закопчава је а слабију руку ставља на опасач.



Слика 28. - Враћање оружја у припремни став-футролу

СТАВОВИ ЗА ГАЂАЊЕ

Стојећи став за гађање

Поступак: Из основног стојећег става (*а*), на задату команду: „Напуни оружје и припреми се“, полазник обуке потезе пиштољ из футроле, усмерава га у безбедном правцу (*б*), уводи оквир, убацује метак у цев (*в* – **поступак објашњен упитању број 7**), и заузима припремни став (*в*). На команду инструктора „Пиштаљком“ или „Палба“ доводи оружје у нишанску линију (*г*) и приказује технике нишањења, дисања и окидања.



Слика 29. - Поступак на команду „Напуни оружје и припреми се“

Неопходно је да се након ове радње оружје испразни. То се ради на следећи начин:

На команду ако си завршио гађање, „**испразни оружје**“ пиштољ се доноси у припремни став на груди, вади се оквир и ставља у простор између малог и домалог прста јаче руке (**слика 30-а**), затим се пиштољ окреће, тако да отвор на навлаци буде наспрам длана слабије руке (**30-б**), повлачи се навлака у задњи положај и из лежишта се извади метак. Затим инструктор даје команду „покажи празно“, након чега полазник курса показује инструктору да је оружје празно након чега инструктор командује полазнику „**Контролно окидање у безбедном правцу**“ након чега полазник обуке окреће пиштољ у безбедном правцу (правцу мета или грудобрана) и врши контролно окидање спуштањем ударача у предњи положај па након тога ставља пиштољ у футролу. Тек када је пиштољ у футроли, узимамо оквир у руку и враћамо метак који смо извадили из лежишта.



Слика 30. - Поступак на команду „Ако си завршио ИСПРАЗНИ оружје“

Задатак 2: Приказати поступак при заузимању једноручног стојећег става..

Поступак: Из основног стојећег става (**слика 31-а**), на задату команду: „Напуни оружје и припреми се“, полазник обуке потезе пиштољ из футроле, усмерава га у безбедном правцу уводи оквир, убацује метак у цев (**поступак објашњен упитању број 7**), спушта ударач-декокира и враћа оружје у футролу.



Слика 31. - Поступак на команду „ЈЕДНОМ РУКОМ ПАЉБА“

На команду инструктора „Једном руком паљба“ јачом руком потезе оружје из футроле (**а**) и усмерава га у правцу мете (**б**). Слабија рука је на грудима. Јачом руком демонстрира нишањење и окидање (**в**).

Након демонстрације ове радње, инструктор може да изда команду за враћање оружја у футролу или да провери поступак на команду „испразни оружје“, „Покажи празно“, „Контролно окидање у безбедном правцу“.

Клечећи став за гађање

Поступак: Из основног стојећег става (**слика 32**), на задату команду:



„Клекни-напуни оружје и припреми се!“, усмерава се оружје у безбедномправцу (**а**), уводи оквир у оружје, симулира убацавање метка у цев (**б**), доводи оружје у припремни положај (**в**) а затим прелази у клечећи став (**г**).



б)



а)



в)



Слика 32. - Поступак на команду „**КЛЕКНИ**-напуни оружје и припреми се“

Након заузимања припремног клечећег става (**слика 33-а**), на команду „Пиштаљком“ или „Палџба“ усмерава се оружје у мету и поступа као упитању број 6, тј. демонстрира техника нишањења, дисања и окидања и то униском клечећем (**б**) или високом клечећем ставу (**в**)



а)



б)



в)

Слика 33. - Ниски и високи клечећи став

На команду „Прекини испразни“ полазник курса се враћа у припремни стојећи став, празни оружје и враћа га у футролу (процедура објашњена у питању број 10, слика 30.)

Лежећи став за гађање

Поступак: Из основног стојећег става, на задату команду: „Лези-напуни оружје и припреми се“,

Усмерава се оружје у безбедном правцу, уводи оквир у оружје, симулира убацивање метка у цев (**слика 32 а,б,в**) и прелази у лежећи став. Лежећи став (**слика 34**) заузима тако што искорачује јачом ногом напред и у страну, а слабијом руком се ослања на тло (**а**). Ослањајући се на длан слабије руке, одбацује се уназад и заузима лежећи став. Када залегне, јачу ногу благо савија у колену усмерава оружје у правцу мете и нишани. У лежећем ставу се ослања на јачу страну, тиме постиже већу стабилност тела. Води рачуна да не притиска грудни кош и тиме ремети процес дисања који утиче на погодак.



а)

б)



в)

Слика 34. – Лежећи став

Иако Програмом гађања није предвиђено гађање пиштољем из лежећег става, овај став треба увежбавати, нарочито за обуке за ватрено оружје са дугимцевима (Ловачки карабин са олученим цевима и аутоматску пушку), где програм гађања захтева гађање из лежећег став.

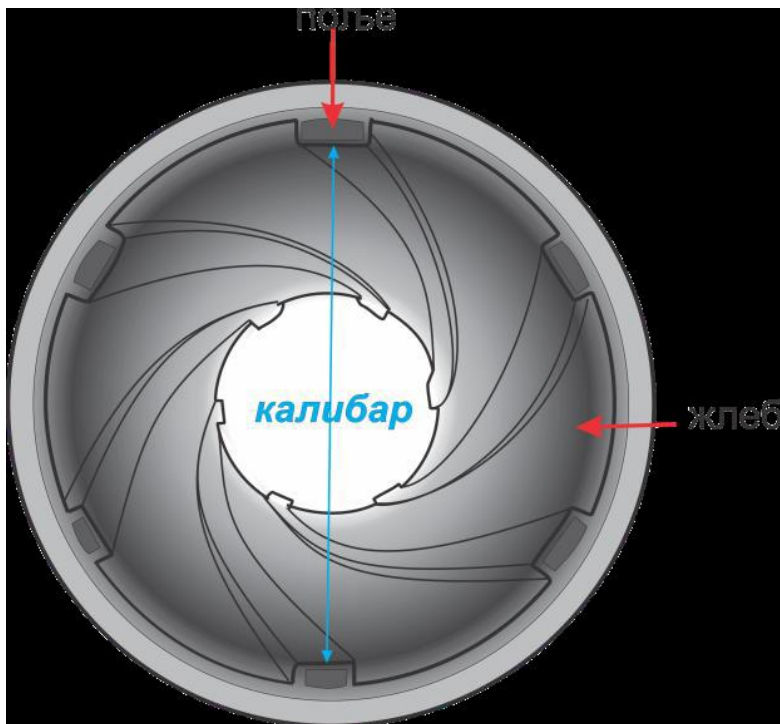
Гађање у кретању

Поступак: Из основног стојећег става, на задату команду: „Напуни оружје и припреми се“, полазник обуке усмерава оружје у безбедном правцу и симулира убацивање метка у цев. На команду „**У кретању напред палба**“ доводи оружје у нишанску линију и правилно окидајући креће се у задатом правцу. **(слика 35).** Приликом кретања води рачуна да не нарушава нишанску линију, тако што се према мети креће малим корацама дотичући земљу редоследом пета-прсти (код кретања у назад је обрнуто, прсти-пета).

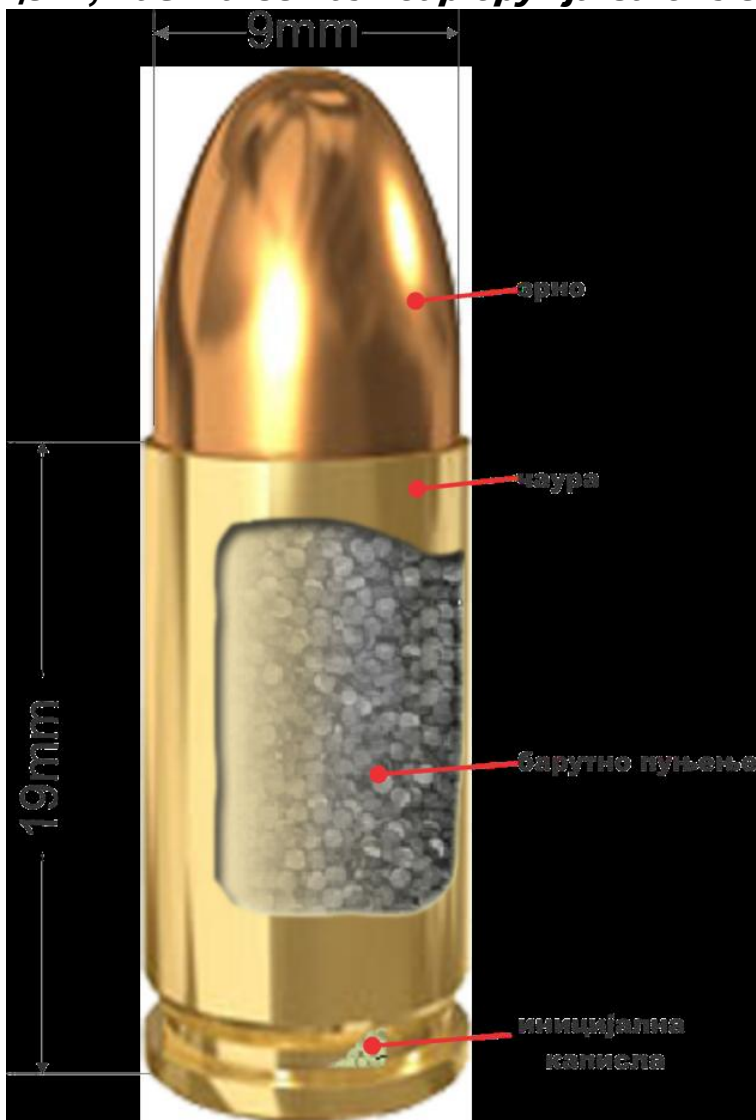


Слика 35. - Правoliniјско кретање напред

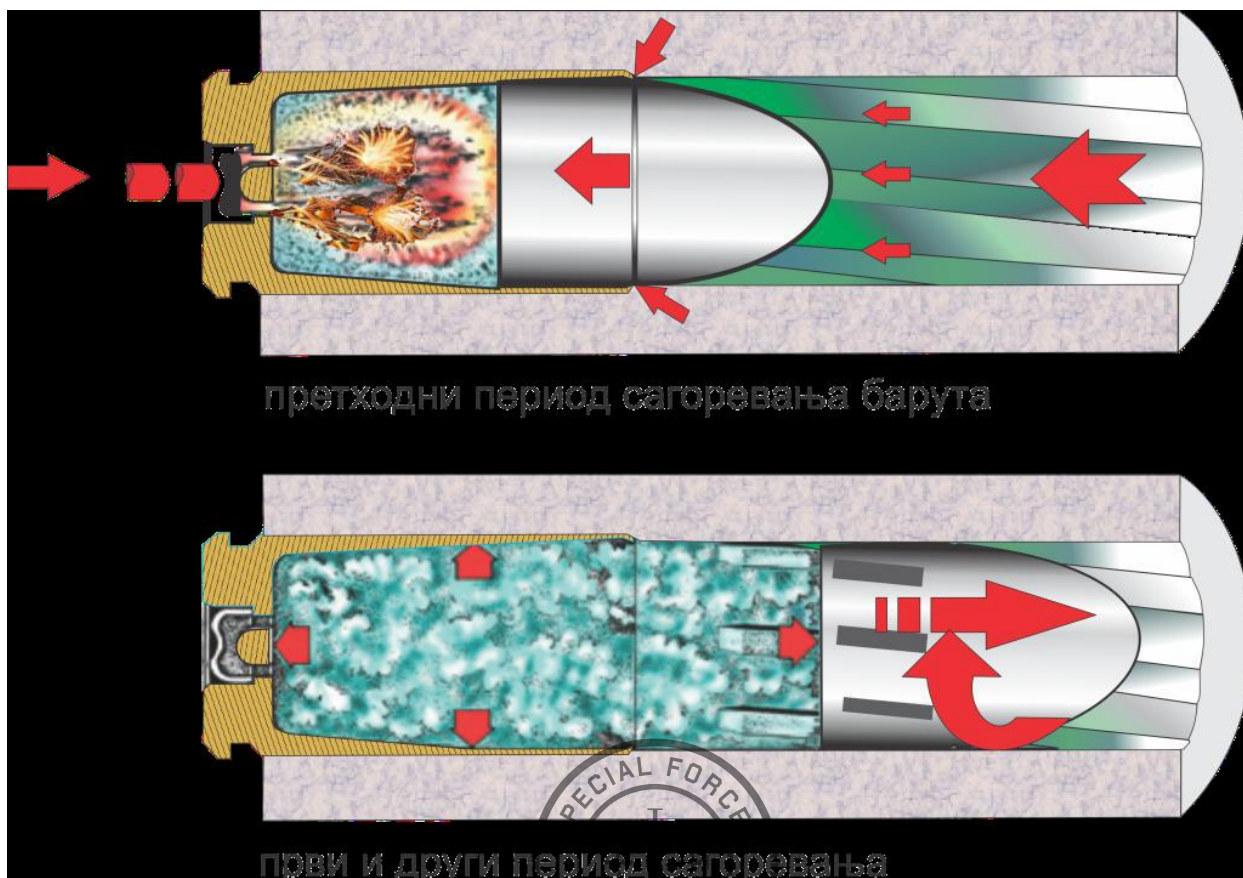
Правилним поступањем полазник обуке по командама инструктора и испитивача постиже се боља припремљеност за извођење гађања у кретању. Приликом групног рада водити рачуна о равнању полазника обуке који се крећу у линији ка метама напред.



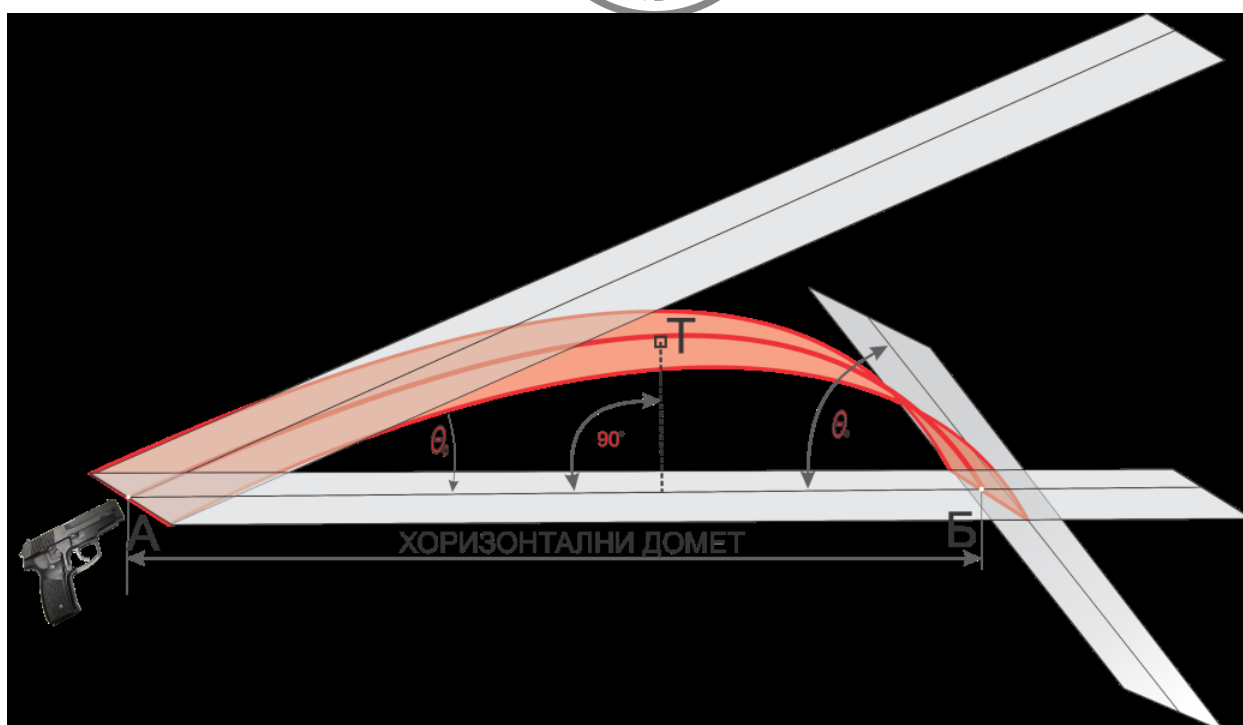
Растојање између два супротна поља, мерено преко средишта цеви, назива се калибар оружја са ожлебљеном (олученом) цеви.



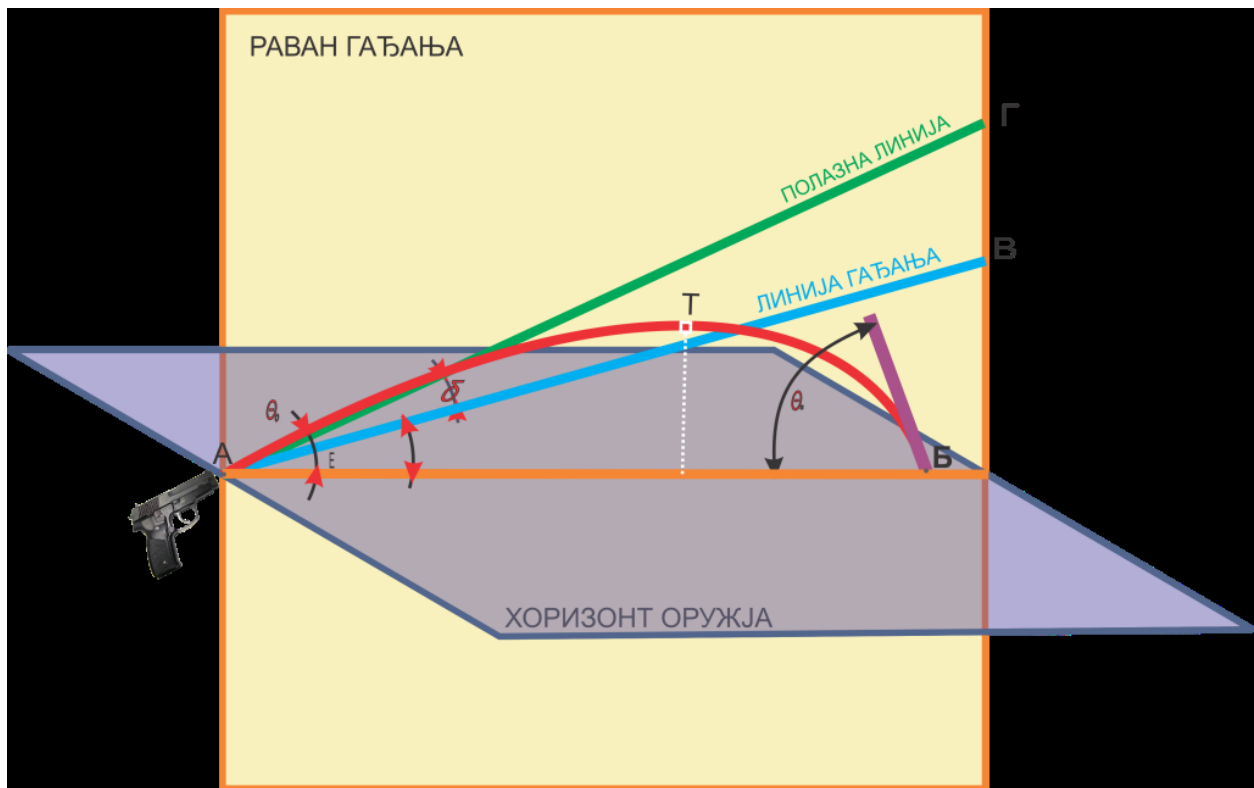
Метак 9 x 19mm



Процеси који се одвијају у тренутку опаљења метка



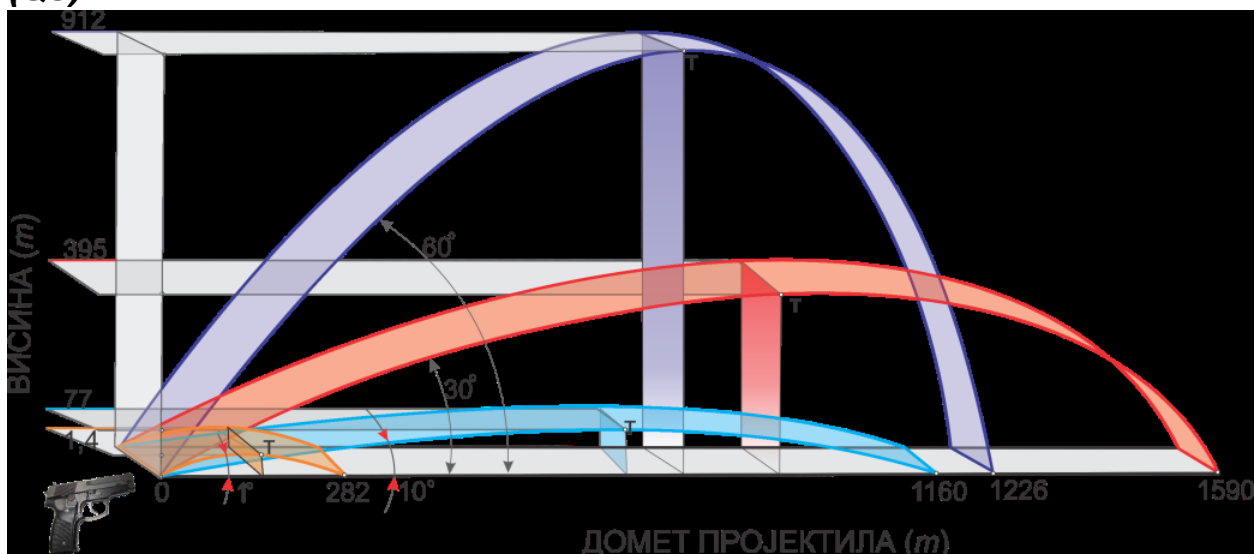
Крива линија коју пројектил описује својим центром масе назива се путања пројектила. Почетак путање поклапа се са центром уста цеви и то је полазна тачка.



Угао између полазне линије и хоризонта оружја зове се **полазни угао**. Непосредно пред опаљење, а после завршеног нишањења (усмеравања), оса цеви заузима нешто другачији нагиб. Продужена оса цеви у том положају (оружје је потпуно спремно за испалење), назива се **линија гађања**.

Угао између хоризонта оружја и линије гађања зове се **елевациони угао** (ϵ). Разлика полазног и елевационог угла је **отскочни угао** (γ).

Падна тачка је назив за тачку продора путање кроз хоризонт оружја. Угао између тангенте путање у тој тачки и хоризонта оружја назива се **падни угао** (θ_c).



Највиша тачка на путањи, посматрана између полазне и падне тачке, зове се теме путање



Ради отварања паљбе обарачу треба повући уназад. Повлачењем обараче уназад, полуга обараче креће напред и задњим горњим испустом потискује полуку за окидање навише. Ударач под дејством ударне опруге креће напред и удара у ударну иглу а она у иницијалну капислу метка.



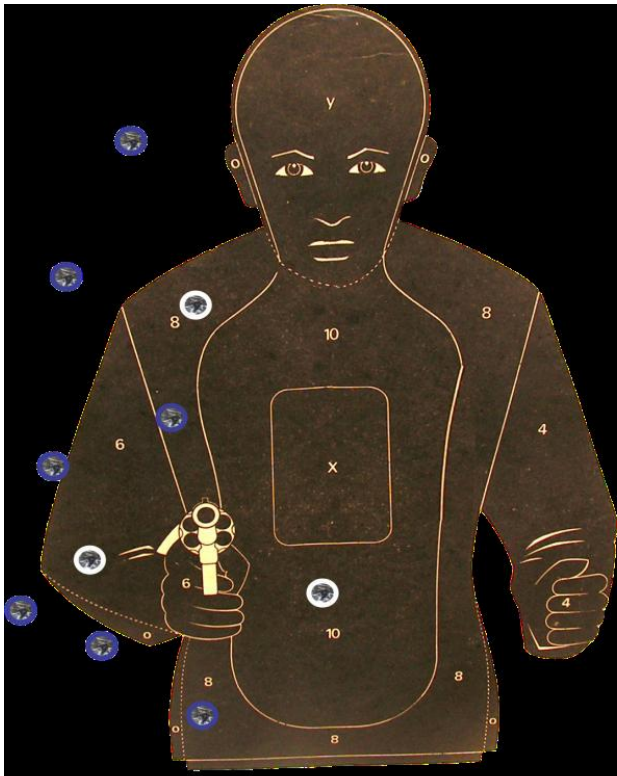
Након опаљења метка, под дејством барутних гасова, зрно пушта цев и навлака почиње да се креће уназад, а извлакач извлачи чауру из њеног лежишта



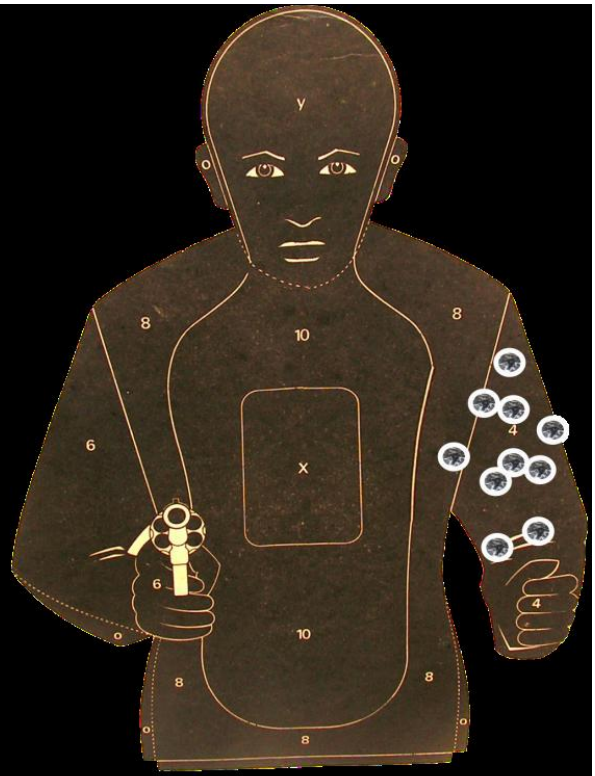
Кретањем уназад дно чауре удара у избацач чиме се она избацује кроз отвор на навлаци. Истовремено, навлака потискује полугу обараче, одваја је од полуге за окидање и она ослобађа утврђивач ударне игле, која се под дејством своје опруге креће уназад и утврђивач је утврђује у задњем положају.



Под притиском повратне опруге навлака са затварачем креће се унапред и потискује нови метак у лежиште метка. Чело затварача потискује цев унапред и навише и тиме је цев поново забрављена. Данце чауре потискује индикатор метка и он се појављује са горњестране навлаке.



переносно
и
исходно



переносно
и
исходно



типово
и
переносно



типово
и
переносно

ЗАСТОЈИ КОД ПИШТОЉА 9mm ЦЗ 99 И НАЧИНИ ОТКЛАЊАЊА

ЗАСТОЈ УЗРОК ЗАСТОЈА НАЧИН ОТКЛАЊАЊА

1. Оквир не улази лако у рукохват - Улубљен оквир или његово лежиште;

- Прљав оквир или његово лежиште.

- **неисправан оквир заменити.;**

- **прљав оквир или његово лежиште очистити и подмазати.**

2. Оквир испада из рукохвата - зуб утврђивача оквира је сломљен или излизан;

- опруга утврђивача је сломљена или је олабавила;

- изрез на телу оквира запушен или искрзан.

- **очистити изрез на телу оквира;**

- **ако је неисправан утврђивач, пиштољ однети на оправку.**

3. На влака се тешко повлачи уназад - оштећени су или су прљави уздужни жлебови и испусти рукохвата;

- надувена цев.

- **ако је узрок застоја прљавштина, очистити делове пиштоља и подмазати их;**

- **ако су делови оштећени, пиштољ однети на оправку.**

4. Ударац се не може запети или излизан (оштећен) зуб запињаче, сломљена или оштећена њена опруга;

- излизана горња површина зуба за запињање на ударачу;

- запињача остала у горњем положају.

- **пиштољ однети у пушкарску радионицу на оправку.**

5. Затварач не потискује метак из оквира

-врх зрна се одупире о повијене стране оквира;

-метак није довољно подигнут у оквиру, јер је сломљена или је олабавила опруга доносача метака.

- **поправити положај метака у оквиру или оквир заменити новим.**

6. На влака не иде у крајњи предњи положај, те затварач не затвара цев

-повратна опруга или њена вођица сломљена је или је опруга олабавила;

-оштећени су или прљави жлебови навлаке или рукохвата;

-прљав је метак или лежиште метка.

-**очистити и подмазати делове, а ако су оштећени, пиштољ однети у пушкарску радионицу на оправку.**

7. Метак није опаљен -неисправна ударна игла (сломљен врх, искривљена, прљаво лежиште, неисправна опруга или утврђивач ударне игле);
-сломљена или је ослабила опруга ударача;
-сломљена или оштећена полука за окидање;
-превише подмазан механизам за окидање уљем ЗУОН на ниској температури.

**-очистити и подмазати делове пиштоља, а ако су оштећени, пиштољ однети у пушкарску радионицу на оправку;
-очистити вишак подмаза на механизму за окидање.**

8. Ч аура се не може извући или се после извлачења испречила у навлаци

-прљаво лежиште метка;
-сломљен или излизан зуб извлакача;
-прсла је или се проширила чаура метка;
-поломљен или оштећен избацач.

-очистити лежиште метка, а ако је неисправан избацач или извлакач, пиштољ однети у пушкарску радионицу на оправку.

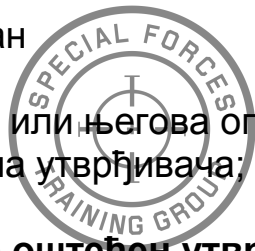
9. Не може се извадити празан оквир

-поломљен утврђивач оквира или његова опруга;
-прљаво лежиште потискивача утврђивача;
-прљав рукохват.

-очистити рукохват, а ако је оштећен утврђивач, опруга утврђивача или потискивач утврђивача, пиштољ однети у пушкарску радионицу на оправку.

10. После опаљења задњег метка навлака одлази у предњи положај

-ослабила или је поломљена опруга задржача навлаке;
-поломљен или оштећен задржач навлаке;
-ослабила или поломљена опруга доносача.
-пиштољ однети у пушкарску радионицу на оправку.



AUTOMATSKA PUŠKA M70 kal. 7,62 mm



Namena i borbene osobine

- AP M70 kal. 7,62 mm namenjena je za uništavanje žive sile i vatrenih sredstava. Puškom opremljenom tromblonom uspešno se mogu uništavati oklopna i druga borbena vozila, bunker, utvrđene zgrade, zadimljavati i osvetljavati. Na pušku se po potrebi može ugraditi prigušivač pucnja.
- Najbolji rezultati se postižu: jedinačnom paljbom do 400m, kratkim rafalima do 300m, dugim rafalima do 200m. Sasređenom paljbom više strelaca uspešno se može gađati do 600m.
- Uspešno dejstvo tromblonom sa kumulativnom minom do 150m a tromblonskom trenutnom i dimnom minom do 240m. Tromblonskom osvetljavajućom minom se postiže najbolji efekat kada se izbacuje pod uglom od 45o.
- Paljba iz AP može biti jedinačna, rafalna (kratki rafali do 5 i dugi do 15 metaka) i neprekidna.
- AP se puni okvirom od 30 metaka.
- Borbena brzina gađanja je 120, a teoretska 600 metaka/min. Tromblonskim minama 3 do 4 mine u minuti.
- Kalibar: 7,62x39 mm.
- Težina AP: 4,2 kg. Težina okvira sa 30 metaka 360 g.
- Početna brzina zrna 720 m/s. .
- Princip rada AP je pozajmica barutnih gasova
- Princip bravljenja je rotirajući zatvarač.

Opis delova

AP M70 se sastoji od sledećih glavnih delova: cevi, nišana, gasne komore sa regulatorom gasova, gasnog cilindra sa drvenom oblogom, povratnog mehanizma, nosača zatvarača sa klipom, zatvarača, poklopca sanduka, sanduka sa rukohvatom, mehanizma za okidanje, kundaka, noža, okvira i pribora..

Automatske puške 7,62 mm × 39 M70B1 i M70AB2

A – CEV – SANDUK

- 417 Šipka
- 3001 Vijak rukohvata
- 3002 Podložna pločica
- 3005 Osovina utvrđivača okvira
- 3006 Opruga utvrđivača okvira
- 3007 Opruga utvrđivača okvira
- 3008 Navrtka
- 3013 Utvrđivač tela vodice
- 3047 Navrtka regulatora gasova
- 3048 Podložka
- 3068 Mušica
- 3069 Tromblonski nišan
- 3081 Utvrđivač
- 3083 Opruga utvrđivača
- 3106 Rukohvat
- 3108 Donja obloga
- 3113 Zadnja predica
- 3114 Nosač zadnje predice
- 3531 Osovina prednjeg noćnog nišana
- 3532 Prednji noćni nišan
- 3533 Opruga prednjeg noćnog nišana
- 5681 Kompenzator
- 5682 Utvrđivač okvira
- 5698 Poklopac
- 7418 Regulator gasova

B – DELOVI MEHANIZMA ZA OKIDANJE

- 3087 Udarne opruga
- 3089 Osovina
- 3091 Opruga osigurača od prevremenog okidanja
- 3092 Opruga zapinjače
- 3096 Regulator paljbe
- 3243 Udarac
- 3245 Usporač
- 3275 Opruga usporača
- 3277 Obarača
- 3278 Zapinjača
- 5683 Osigurač od prevremenog okidanja

7419 C – GASNI CILINDAR

- 3055 Obloga cilindra
- 3056 Opruga obloge
- 7420 Cilindar, ned. spoj

3077 D – PREKLAPAČ – SKLOP

- 322 Opruga zadnjeg noćnog nišana
- 323 Osovina
- 3073 Opruga preklapača
- 3074 Opruga zuba gajke
- 3078 Preklapač
- 3079 Gajka
- 3080 Zub gajke
- 3530 Zadnji noćni nišan

5663 E – KUNDAK – SKLOP

- 3158 Potkov sa gumenom oblogom
- 5660 Vijak kundaka
- 5662 Elastična podložka
- 5664 Kundak
- 9275 Vijak potkova kundaka

F – ZATVARAČ SA NOSAČEM ZATVARAČA

- 3033 Utvrđivač izvlačača
- 3035 Opruga izvlačača
- 3034 Utvrđivač udarne igle
- 3045 Udarne igla
- 3046 Izvlačač
- 7221 Nosač zatvarača sa klipom
- 7223 Telo zatvarača podsklop
- 7224 Telo zatvarača

3062 G – OPRUŽNI POVRATNIK

- 3063 Utvrđivač povr. opruge
- 3064 Prednja vodica povr. opruge
- 3065 Zadnja vodica povr. opruge
- 3157 Povratna opruga

5665 H – OKVIR – SKLOP

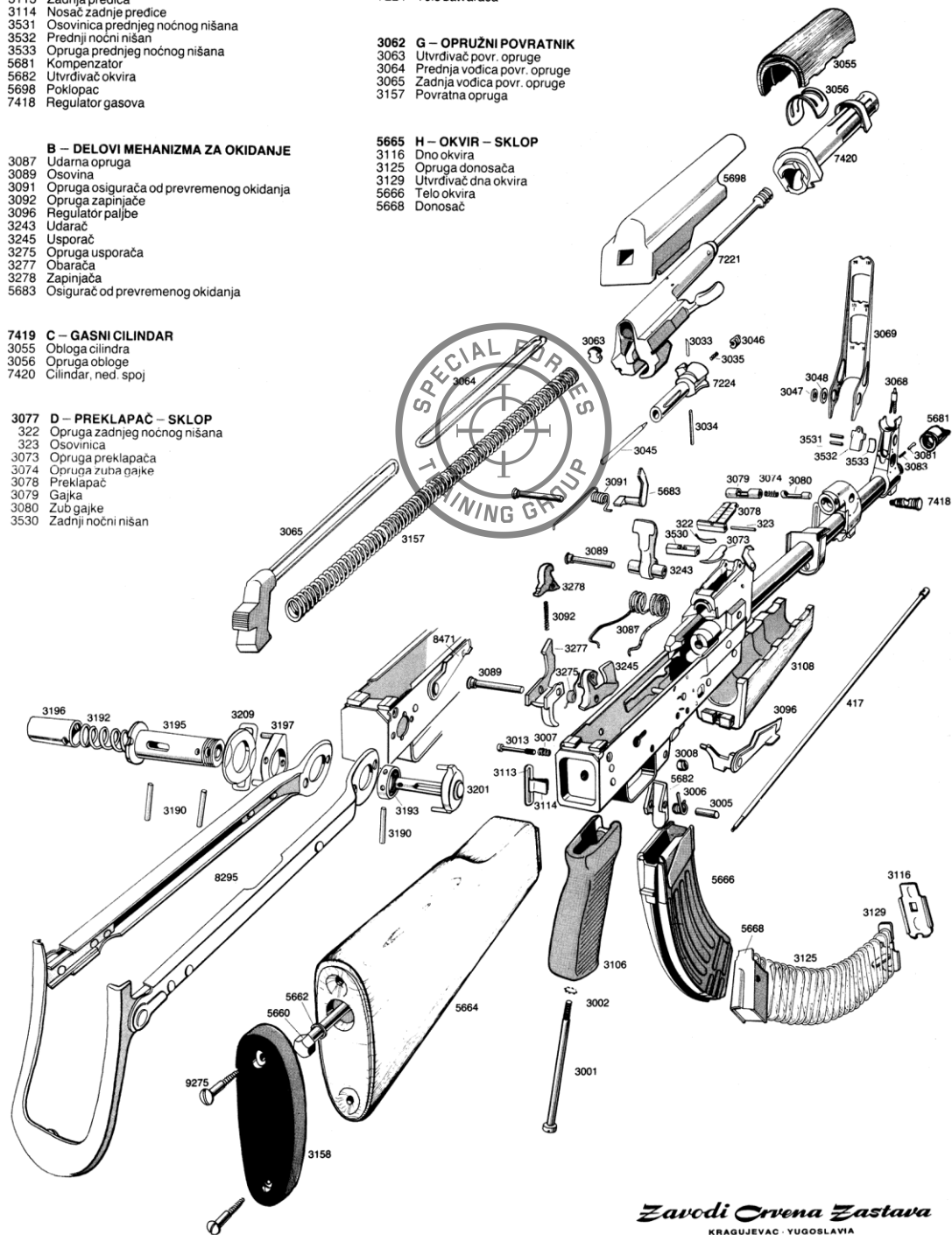
- 3116 Dno okvira
- 3125 Opruga donosača
- 3129 Utvrđivač dna okvira
- 5666 Telo okvira
- 5668 Donosač

AP 7,62 mm M70AB2

- A – CEV – SANDUK
- 8471 Regulator paljbe

DELOVI METALNOG KUNDAKA

- 3190 Čivija
- 3192 Opruga potiskivača
- 3193 Navrtka vodice
- 3195 Vodica
- 3196 Potiskivač
- 3197 Graničnik levi
- 3201 Graničnik desni
- 3209 Predica remnika, zadnja
- 8295 Metalni preklonni kundak



Zavodi Crvena Zastava
KRAGUJEVAC · YUGOSLAVIA

PIŠTOLJ "CZ 99" 9 mm



Namena i borbene osobine

- Pištolj CZ 99 kal. 9 mm namenjen je za uništavanje žive sile na daljinama do 50 m.
- Najuspešnije dejstvo postiže se na daljinama do 30 m.
- Pištolj je poluautomatsko oružje, opaljivanje se vrši pojedinačno i funkcioniše na principu kratkog trzanja cevi.
- Pištolj CZ 99 kal. 9 mm se puni okvirom od 15 metaka.
- Brzina gađanja je 30 metaka/min.
- Kalibar: 9x19 mm PARA; 9x21 mm; 40 S&W;
- Dimenzije: dužina 190 mm; visina 140 mm; debljina 42 mm;
- Težina: bez okvira 880 g.; sa praznim okvirom 970g.; sa punim okvirom 1145 g.
- Početna brzina zrna 350 m/s. Krajnji domet zrna 1600 m.
- Masa metka 12,28 g., masa zrna 7,85 g.

Opis delova

Pištolj se sastoji od sledećih glavnih delova: cevi, navlake sa zatvaračem i nišanima, povratnog mehanizma, rukohvata, mehanizma za zapinjanje i okidanje, okvira i pribora.

PIŠTOLJ "M 57" 7,62 mm



Namena i borbene osobine

- Pištolj M 57 kal. 7,62 mm namenjen je za uništavanje žive sile na daljinama do 50 m.
- Najuspešnije dejstvo postiže se na daljinama do 30 m.
- Pištolj je poluautomatsko oružje, opaljivanje se vrši pojedinačno i funkcioniše na principu kratkog trzanja cevi.
- Pištolj M 57 kal. 7,62 mm se puni okvirom od 9 metaka.
- Brzina gađanja je 30 - 40 metaka/min.
- Kalibar: 7,62x25 mm;
- Dimenzije: dužina 200 mm;
- Težina: 970 g.
- Početna brzina zrna 420 - 455 m/s. Krajnji domet zrna 1640m.
- Masa metka 10,2 – 11 g., .

Opis delova

Pištolj se sastoji od sledećih glavnih delova: cevi, navlake sa zatvaračem i nišanima, vodeće čaure, povratnog mehanizma, rukohvata, mehanizma za i okidanje, okvira i pribora.

PIŠTOLJ "M 70" 7,65 mm



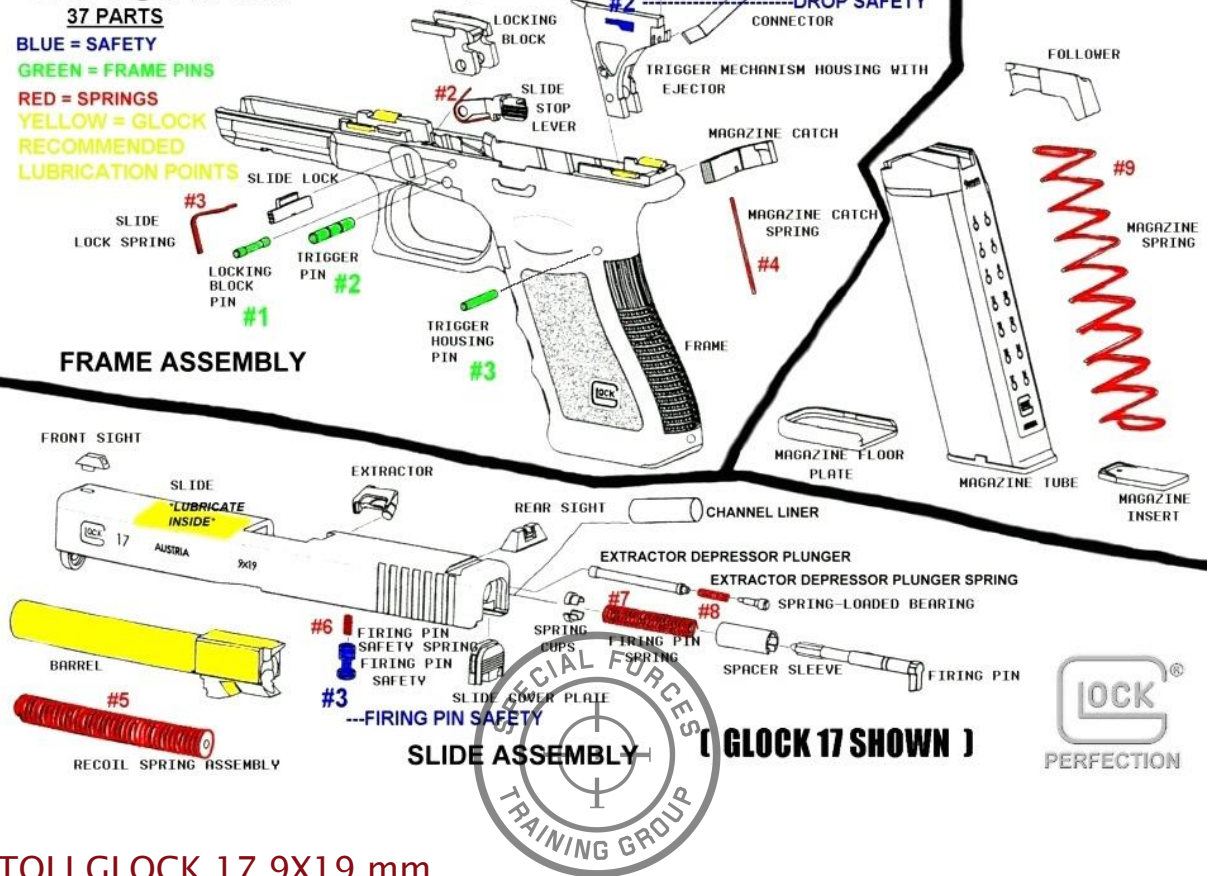
Namena i borbene osobine

- Pištolj M 70 kal. 7,65 mm namenjen je za uništavanje žive sile na daljinama do 50 m.
- Najuspešnije dejstvo postiže se na daljinama do 30 m.
- Pištolj je poluautomatsko oružje, opaljivanje se vrši pojedinačno i funkcioniše na principu kratkog trzanja cevi.
- Pištolj M 70 kal. 7,65 mm se puni okvirom od 8 metaka.
- Brzina gađanja je 30 - 40 metaka/min.
- Kalibar: 7,65x17 mm;
- Dimenzije: dužina 165 mm;
- Težina: 740 g.
- Početna brzina zrna 300 m/s. Krajnji domet zrna 1400m.
- Masa metka 7,6 g. masa zrna 4,7g.

Opis delova

Pištolj se sastoji od sledećih glavnih delova: cevi, navlake sa zatvaračem i nišanima, vodeće čaure, povratnog mehanizma, rukohvata, mehanizma za i okidanje, okvira i pribora.

GLOCK PARTS DIAGRAM

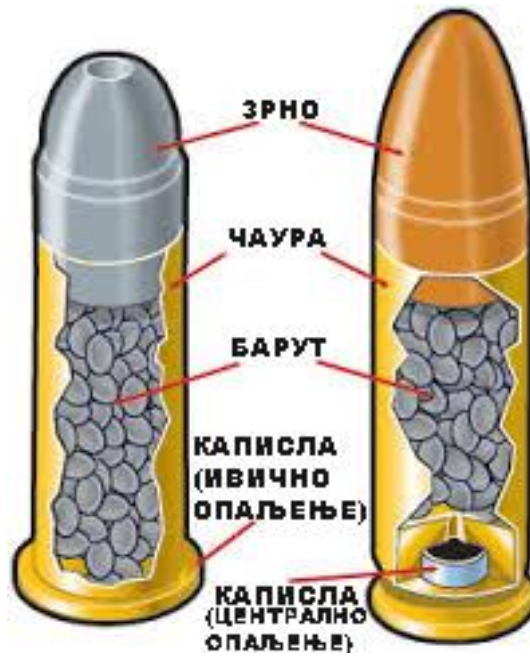


PIŠTOLJ GLOCK 17, 9X19 mm

Tehnički podaci

| | |
|-----------------------|----------------|
| Kalibar | 9 mm |
| Princip rada | Poluautomatski |
| Način bravljenja | |
| Punjenje municijom | Okvir |
| Kapacitet okvira | 17 metaka |
| Izbacivanje čahure | Udesno |
| Način paljbe | Jedinačni |
| Dimenzije: | |
| Dužina | 186 mm |
| Širina | 30 mm |
| Visina | 138 mm |
| Dužina cijevi | 114 mm |
| Udaljenost nišana | 165 mm |
| Masa: | |
| Bez okvira | 625 g |
| Pun okvir | 905 g |
| Prazan okvir | 78 g |
| Ostali podaci: | |
| Sila okidanja | 2,5 N |
| Brzina baljbe | |
| Profil cevi | Šestougaoni |
| Uvijanje | Udesno |

КОМПОНЕНТЕ МАЛОКАЛИБАРКОГ I ПИШТОЛЈСКОГ МЕТКА



ИВИЧНО И ЦЕНТРАЛНО ОПАЉЕЊЕ



КОМПОНЕНТЕ ЛОВАЧКОГ ПАТРОНА

ЛОВАЧКИ ПАТРОН

СИТНА САЧМА



КРУПНА САЧМА



ЈЕДИНАЧНО ЗРНО-ЈУГЛА

